

Gnesta kommuns remissvar över betänkandet SOU 2025:8 Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan

Sammanfattning

Gnesta kommun ställer sig överlag positiva till utredningens förslag, men ser en del svårigheter i genomförandet gällande framförallt användandet av förväntansdokument, frånvarohantering och elever som utvisas ur klassrummet. Gnesta kommun välkomnar förslaget om att begränsa vårdnadshavares inflytande i skolan, samt förslaget om ett nationellt centrum för skoltrygghet och mot mobbning.

Övergripande synpunkter

3.3 Möjliggöra för lärare att hantera mindre men frekventa ordningsstörningar på ett mer effektivt sätt

Förslaget innebär att skollagen ska ange att läraren får utvisa en elev ur undervisningslokalen utan att först ha uppmanat eleven att ändra sitt uppförande etcetera. Gnesta kommun är överlag för förslaget, men ser vissa utmaningar. Skolorna kommer sannolikt behöva förstärkning i personalgruppen för att möta de elever som blir utvisade. Eleven har fortfarande skolplikt och rätt till undervisningstid. Om elever upprepat stör ordningen, hur tillgodoser vi skolplikt och undervisningstiden? Vad händer med elever som går i särskilda undervisningsgrupper, blir man utvisad därifrån också och vart ska man då? Vi ser idag att det finns många elever som kan förhålla sig till regler, men som inte gör det pga. både otydliga och avsaknad av konsekvenser. För de eleverna kan detta vara en stödstruktur för att tillgodogöra sig mer lektionsinnehåll. För elever som har utmaningar med exempelvis impulsivitet, aggressioner och bristande konsekvenstänk tydliggörs behovet av ett annat sammanhang, vilket kommer innebära att fler särskilda undervisningsgrupper skapas och med det en dyrare skola. Redan idag arbetar skolorna med tydliga strukturer, förutsägbara miljöer och det finns extra resurser i de flesta klasser. Utifrån det är det svårt att tillgängliggöra helklassundervisning så mycket mer.

3.4.3 Skälen för utredningens förslag om att med hjälp av skolregler åstadkomma en varaktigt förbättrad trygghet och studiero

Förslaget innebär att det ska ställas krav på skolenheter att formulera en plan för de konsekvenser som beskriver de åtgärder som aktiveras när regelöverträdelser sker av

de gemensamma skolreglerna. Gnesta kommun anser att det är konsekvenser som riskerar att bli tandlösa då upprepade tillsägningar, samtal med vårdnadshavare, rektor osv inte får några effekter på barnets beteende men där beteendet fortfarande är på en nivå där andra konsekvenser skulle kännas överdrivna. Dvs i den kategorin elever som vi skulle behöva nå för att fler ska hamna i "normalzonen".

3.5 Använda förväntansdokument som ett verktyg i arbetet med trygghet och studiero

Förslaget innebär att det på varje skolenhet ska finnas ett förväntansdokument som ska innehålla en påminnelse om vårdnadshavares ansvar för god fostran enligt föräldrabalken, samt information om konsekvenser av överträdelser av skolenhetens skolregler. Många skolor lyfter redan idag vid föräldramöten och i andra sammanhang vikten av god sömn, näringsrik kost, läsläsning, skolplikt osv. Att införa ett skriftligt dokument utan tydliga konsekvenser vid bristande efterlevnad riskerar att skapa en större klyfta mellan vårdnadshavare och skola, snarare än att främja en gemensam agenda. Dessutom säger lagen redan idag att skolpersonal är skyldiga att anmäla till socialtjänsten vid misstanke om att ett barn far illa. Mot bakgrund av detta anser vi att den föreslagna formuleringen bör tas bort.

5.1 Definiera giltig och ogiltig frånvaro

Människor har olika definitioner om sjukdom och vem bestämmer när ett barn är sjukt och inte? Om förslaget innebär att regionen kommer behöva utfärda fler intyg är det en utmaning. Många av eleverna som idag har problematisk skolfrånvaro har inte tydliga sjukdomstecken likt feber, utan det grundar sig mer i psykologiska faktorer. Kan psykologiska faktorer räknas som giltig frånvaro om det inte finns ett läkarutlåtande i botten, eller är det vårdnadshavare eller skola som ska tolka? Om definitionen av sjuk ska bestämmas av skola, innebär det en administrativ ökning som också skulle kunna innebära konflikter med familjer. Man kan också i förlängningen fråga sig huruvida våra anmälningssystem idag, där anmälan sker digitalt, kan hantera den förändringen i definitionen av sjuk, också utifrån hälsa och GDPR. Kommer förslaget innebära att vi kommer behöva gå tillbaka till frånvaroanmälan via telefon ökar arbetsbelastningen markant. Om tolkningen endast är upp till vårdnadshavare ser vi ingen skillnad mot idag. Vi tror dock att det är en bra väg att gå om regionen finns med och tillsammans med skola kan stötta elever med psykisk ohälsa för att öka skolnärvaron. Vår uppfattning idag är dock att regionen inte har tid och resurser att ha en nära samverkan i enskilda individfall.

Vi är positiva till en nationell frånvarostatistik, men frånvaro är svår att mäta eftersom det har mycket att göra med hur schemat utformas och hur lärarna rapporterar.